

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 75.

ANUL X.

SIBIIL. 20 Septembrie. 1862.

Телеграфъ есе де доз орі пе септемвль: Жоіа ші Дзмінека. — Презне-раціінеа сефаче дн Сивіі ла еспедітъра фойей; пе афаръ ла ч. р. поще, къ вані гата, прін скрісорі франкате, адресате кьтре еспедітъръ. Преціл презне-раціей пентръ Сивіі есте пе ан 7. ф. в. а. еар пе о жметте де ан 3. ф. 50. кр. Пентръчелелате пьрри але Трансильваніей ші пентръ провін-

ціеле дн Монархіе пе ан 8. ф. в. а. еар пе о жметте де ан 4. ф. в. а. Пентръ прінч. ші дері ерзіне пе ан 12. ф. пе 1/2 ан 6. ф. в. а. Інсерателе се пльтескь пентръ днжїса оръ къ 7. кр. шірл къ літере мїчі, пентръ а доза оръ къ 5 1/2 кр. ші пентръ а треія ренедїре къ 3 1/2 кр. в. а.

Щерангль Ромънъ^а деспре Асоціациінеа тран-сїлванъ.

Дн зімеле де 16, 17 ші 18 Іюліе трекутъ саѣ дївѣтъ ла Брашовѣ сесїінеа аналъ а соціетъей трансїлване пентръ літератъра ромънъ ші кълтъра попорълї ромънѣ. Ачеастъ соленїтате, адеврѣтѣ національ, а ромънїлорѣ съвѣші счептрълї австріакѣ, саѣ серватѣ дн естѣ анѣ пентръ а доза оръ. Анѣ аѣ фостѣ ла Сивііѣ, естѣ-тїмпѣ ла Брашовѣ, ші ла аналъ ва фї ла Блажѣ. Аша, къ дналта вое чесаро-крѣаскѣ, фра-цїї пострі де дїнколо де тѣпцї аѣ пѣсѣ ла кале ка літератъра попорълї пострѣ съшї аївѣ кьте о датѣ пе анѣ сервѣ-тоареа са.

Еар пої ромънї істї лїверї п'авъръшѣ дн аналъ ачеста, дн Бъкрештї, нїчі о зі де сервѣтоаре адеврѣтѣ національ, нїчі зѣбра знеї соленїтѣдї літераре! Ачеастъ трїстѣ дн-прежъраре пе чаче съ фїтѣ маї въртосѣ пьрташї ла тареа въкрїе а інтелїціней ромъне де престе Карпаці.

Маре, днтр'адеврѣ, маре ші попларїе аѣ фостѣ днтрѣнї-реа соціетъей літерарїе ла Брашовѣ. Аколеа кьрсеръ ро-мънїї інтелїціней дн тоате пьрціле Ардеалъшї ші дн челе-л-алте пьрці але Монархіей локїте де ромънї, афаръ де Бъковїна де знде нїмене наѣ венїтѣ. Бьнатълъ аѣ фостѣ къ дїстїнкцііне репрезентѣтѣ прін зпѣлѣ дн фїїї сеї чеї маї демнї, опоравїлѣлѣ Домнъл Бавеш, депьтѣтѣ ромънѣ дн фо-ста діетѣ маїарѣ дн Пешта. Аѣ фостѣ фьртосѣ спектакълъ ачела, знде, дѣп'атѣтеа десвїпърї вісерїчештї ші політїче, ро-мънїї де ла Ръсърїтѣ ші де ла Апѣсѣ еаршї аѣ статадънаці, къ зпѣ кьдетѣ ші къ о інітѣ, днпрецірълѣлѣ кьпїтениелорѣ лорѣ націонале дн аналъ 1848. Съз інфлїціца віне-фькѣ-тоаре а літератърей, чертеле аѣ днчетѣтѣ, анімосїтѣдїле саѣ аїпатѣ, съшїерїле саѣ кьрмѣтѣ. Астѣзі ромънїї дн Аб-стріа съвѣтѣ зпѣ трѣпѣ ші зп съфлетѣ, съвѣтѣ депнїнѣ конетїтѣ-ці ка націіне пе терренълѣ неконтестѣтѣ ші неконтестѣвїлѣ алѣ лїмбеї ші алѣ кълтърей попорале.

Лькьрѣ сїнгларїѣ ші демнѣ де днсемпнатѣ: пе кьндѣ ла пої політїка зімеї паре къ стерїлісеазѣ спїрїтеле, коло, дн сж-пѣлѣ зпѣї попорѣ скьтїтѣ де лѣптеле політїче, спїрїтеле се днпакъ ші дншї плакѣ пе кьмпнѣлѣ літерарѣ!

Дарѣ дн конгресълѣ літерарїѣ дн Брашѣлѣ пѣ саѣ стабі-лїтѣ пѣмаї зпѣ реціме ортографїкѣ, днпнїреа дїфїнітївѣ а скрісоарей къ літереле стрѣвѣне, саѣ пѣсѣ ші фьндamenteле солїде але знеї адеврѣтате асоціациїнї понъларе, дестїнатѣ а фї промотоареа кълтърей інтелектѣвале дн денере ші а днп-їнтїрей індѣстріале а попорълї ромънѣ дн деосевї. Еспосї-ціінеа манѣфактелорѣ ші артефактелорѣ ромънештї дн Ар-деалѣ, органисѣтѣ де асоціациінеа літерарїе, аѣ фькѣтѣ зпѣ днчепѣтѣ зпѣ пентръ прогреселе дорїте дн рецінеле екопн-тїче але соціетъей ромъне.

Авешѣ а ворпї четїторїлорѣ пострі маї мълте ші маї къ де-а-дїнсълѣ деспре асоціациінеа трансїлванъ пентръ лїмба ші кълтъра попорълї ромънѣ; днсѣ де актѣ-датѣ пе опрїмѣ ачї, мълдъшїндѣне къ амѣ арятѣтѣ кьт, къ тоатѣ сечета чеесте дн кьмпнѣлѣ пострѣ літерарѣ, „Щерангль Ромънѣ“ тотѣ ва пѣтеа фаче сечерїшѣ фьртосѣ пентръ Бьлетїнълѣ сеѣ літе-рарѣ, челѣ пѣдїнѣ пе трїмєстрълѣ денгьї. N. I.

Sibiu 18 Septem. La adunarea generale a asociatiu-nei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu cu ocaziunea propunerii: cá ortografi'a cu litere adop-тата provisorie de comisiunea filologica la anulul 1860, se se primѣска de asociatiune ca recunoscuta de buna si corespun-сеторїа geniulu limbei romanesci, sau redicatu unele voce, care diceau, ca nu cunoscu aceea ortografi'a; altele ca gu-

vernulu nu aru fi avutu dreptu se ne impuna vreo ortografia ca-ci astfelu saru impededá cultur'a si desvoltarea limbei.s.:.

Acést'a impregiurare da referintelui, - ca unulu, care au staruitu mai multu pentru conchiamarea Comisiunei filologice la anulul 1860, - ansa a espune, in ce a statu totu lucrulu acest'a.

Déca nu me insielu inca la anulul 1851 fiindu subscrisulu insercinatu cu referat'a unui obiectu filologicu tietoriu de lim-б'а si literatur'a nóstra, dupa conintielegerea cu unii din barbati de litere ai nostri, sa propusu din partea guvernului civilu si militaru de atunci fostului ministeriu de invetiamentu, cá se dee romaniloru unu congresu literaru, in care literatii romani din toate partile locuite de ei se se adune si se slabilese unele principia, dupa care aru avea se se tiena invetiatorii in scóle preste totu si dirigatorii in corespondintiele lor. Firesce ca acést'a propositiune remasa numai unu piu desideriu, ca-ci statu-лу de asedia nu concésa nici macaru romaniloru dintr'o tiera, necumu din toata romanimea a se aduná la vreo consultare.-Trecura ani si nu se facu nimica.

La anulul 1860 tramisa ministeriulu instructiunei publice cu emisulu din 20 Aprile 1860 Nr. 2559/174 unu proiectu de or-тография cu litere latine la fost'a locutientia din Sibiu-precumu si altora unde se aflau romani - si o postu cá atatu din punctu de vedere alu tiparirii cartiloru scolastice romane cu litere latine, catu si alu introducerei limbei romanesce in di-casteria, se i se comunice de catra literatii natiunei romane unu metodu de Ortografia catu se póte mai inlesniciosu si mai corespunsetoriu geniulu limbei. Acestu esibitu ilu primi sub-scrisulu spre referata si dupa ce medita multu asupra lui, veni la aceea convingere, ca cu ocaziunea acést'a saru potea impecá precatu e posibilu, ori ce opinii desbinatore in modulu scrierii. Deci denduse voia Locutiintii nu numai a consultá in scrisu parerile literatiloru romani, ci cerandu tre-buintia a potea si aduná unii din ei si la conferintie consulta-torie, nu fu mai firescu lucru, decatu, cá subscrisulu se se impretinesca cu ide'a conchiamarei unoru barbati literati de ai nostri la conferintia aicea in Sibiu, inse mai nainte avea lipsa se scie, incatu acesti Domni aru fi gata a primi acést'a in-sarcinare pe spesele sale, ca-ci de o rebonificare a spese-loru drumului nu erá vorba. Favorindumi neroculu cá in calatori'a mea oficiósa la visitarea scóleloru se me intelnescu cu cei mai multi din literatii, pre cari doreamu ai conchiamá la consultare si convingendume de bunavointi'a loru pentru inaintarea binelui comunu, nu amu pregetatu a propune Locu-tiintei in urmarea mai susu laudatei ordinatiunei conchiamarea unoru barbati de litere impartasiendu totu odata o lista cu nu-mele aceloru Domni, pe cari doreamu ai consultá. Dupa nescе opositiuni mai usióre isbutiu cu propunerea mea, si din listami se stѣrsa numai o persóna inalta nu ca dóra nu aru fi fostu placuta, ci numai din cortuasia, cá adeca se se lese in bun'a voia a sa a luá parte la conferintia seu ba, - nu a luatu fiindu inpedecata cu alte trebi oficióse. — Se facura dara provocari o-ficióse catra acei barbati din partea Locutiintii si se con-chiamara pe 2 Octombre 1860.

Adunanduse in mai susnumit'a di comisiunea, dupa ce facu in corpore visitele sale de cortenire se apuca de lucru, si re-sultatulu se vede din protocolulu siedintieloru, ce'lu vomu re-publicá pentru cá se se faca catu se póte de cunoscutu si se se respandésca intre toti romanii.

Din cele pana acuma dise se vede dara lamuritu, 1. ca Guvernulu nu a luatu nici o influintia in afacerile filologice ale comisiunei, elu a datu numai initiativ'a, cá se se stabilese o ortografia pe catu saru potea mai corespundiatoria geniulu

limbei romanesce si se se poata introduce in cartile scolastice si in dicasteria.

2 Ca a statu in voia me'a libera, cá referentu si ca romanu a conchiamá pre cine voiu cugetá mai demnu din Transilvani'a într'unu numeru amesuratu.

3 Ca eu de si romanu, care, precum indresnescu a cugetá, se bucura de increderea natiunei sale deschisendu siedinti'a si descoperindu scopulu pentru care suntu conchiamati membrii comisiunei, de si avuiu onóre a fi alesu de presiedinte alu acelei comisiuni, me am retrasu cu totul dela agendele ei, rezervendumi numai dreptulu de a sta fatia la consultari si a face cerendu trebuintia cate o reflexiune. Aceast'a am facutu cu scopu, cá se aretu la timpulu seu, cum ca Gubernulu nu a influentiatu in nici o directiune aceast'a comisiune filologica, ci i'a facutu toata inlesnirea.

4 Ca opiniunea, care amu avutu a da eu ca referentu in obiectulu acest'a, adeca despre operatulu filologicu, dupa convingerea, ce o am castigatu la siedintiele comisiunei, au fostu in toate consuna cu operatulu comisiunei— si ca acest'a opiniune a fostu primita si de Gubernu in comitiv'a sa catra ministeriu.

5 Ca ortografi'a adoptata de comisiunea filologica la anulu 1860, precumu se vede din protocolu, nu a fostu ceva nou, ne mai auditu la romani, ci ea a fostu ortografi'a intemeiata pe principiale etimologice ale renumitului nostru barbatu, a Domnului Canonicu Timoteiu Cipariu, care a caruntitu in studiulu ei.

6 Ca in fine aceast'a ortografi'a nu s'a primitu numai de catu pentru auctoritatea Domnului Canonicu, ci s'a desbatutu cu multa caldura si iutiala, si numai dupa ce au fostu cernuta de membrii comisiunei in fiacare punctu si prin datele ratiuni si espicari din partea D. Canonicu Cipariu sau convinsu toti membrii intru totu si fiacare in deosebi despre bunetatea ei, si despre aplicarea ei spre desvoltarea limbei romane, sa primitu cu votu unanimu de comisiune, inse numai provisorie, adeca pana atunci, pana ce se va cerceta mai aproape de un'a societate literaria pentru cultur'a limbei romane.

Si dupa ce aceast'a societate, care atunci numai o dorému, si nuni se parea asia aproape de infiintiare, cu ajutoriulu celui Preínaltu se infiintia si primi votulu comisiunei filologice din anulu 1860 in priviinti'a ortografiei de alu seu, apoi fiindu aceast'a asociatiune compusa din literatii din toate partile locuite de romani, si competenta a decide in cestiuni de natur'a aceast'a, nu ne ramane nimicu mai multu de doritu, de catu ca se se lateasca catu se póte mai tare si se strabata si pana in cele mai scadiute bordei ale romanilor. Dr. Vasiciu.

Din valea Ariesiului in 26 Augustu 1862.

Din interesulu adevेरului, me vediu indemnatu a Ve rogá Domnule Redactoru se binevoiti, in colónele jurnalului nostru „Telegrafulu romanu“ a dá pucinelu locu, si pasageloru urmatóre:

Toceai cu o asemenea durere a inimei, debue se 'mu esprimu parerea de reu, adeca: chiaru cu cuvintele Autorului, delicatei corespondintie din Offenbai'a, espresa in Nrul 60 alu Telegrafului romanu, — carele avu bona ate a—si alege siesi, de antaia problema in publicitate, revisiunea tracteloru protopopesi gr. orientale, apoi cu o antipatia deosebita, a se redicá asupra tractului protopopescu alu Lupsei, — in culpendu, si acusendu, pre respectivele Inspectoru de scóle bisericescu, — cu cate ia venitu aminte, — n'au spusu inse laudatulu Autoru, ca ascunde sub numele seu, masc'a unoru tendintie, si machinatiuni secrete, de ale consociloru, ori conlaboratoriloru companiunei dumnealui.

Nu o amu potea dice acest'a, déca n'amu fi norocosi, a cunoște chiaru in persóna pre autorulu corespondintiei din Offenbai'a, de necapace pentru asemenea corespondintie, — ci déca într'adeveru ar fi, — atunci, ne tienemu indetorati alu întrebá, ca: cati articoli au mai scrisu pana acumu, prin jurnalele nóstre romane, cá sai potemu studiá frumósai maniera. —

Laudatulu Auctoru într'altele ni se produce, si cu eroismulu seu, din 1848. cá conducatoriu de poporu „Domnule Ciurulene! de si amu avea fórte multe de a'ti observá, ne multumimu de astadata, ati spune numai proverbialu latinu, ca: propria laus foetet.

Credeme Dnule Ciurulene, si consociulu, séu conlaboratorulu dumitale, ca dieu si noi amu comite un'a crima pré mare, déca amu tacé, si nu amu spune iar in publicitate, ca imaginatiunile dumneavóstra, parte nu se potu implini, parte suntu

neintemeiate, si neadeverate. Se mai scarmenemu dara lucrulu si amendoi, Dnule Ciurulene! me uitamu, ca si cu conlaboratorulu dumitale. —

Este unu adeveru nedisputaveru, ca Lupsi'a cu cringurile tietóre de dens'a, consta din ci ei parochii, si e in stare, de a—si edificá, salarisá si sustinea siesi, o scóla centrala, inse déca dumneata D. Ciurulene, séu nu scii, séu nu voiesci a spune adevेरulu, 'ti spunu dara eu, ca: pasii necesarii in obiectulu acest'a sau facutu, inca pe tempulu absolutismului la anulu 1860, candu meritatulu Pretore D. Leontinu Luchi, si respectivele Inspectoru bisericescu, esindu in facia locului „la Lupsi'a“ si chemandu de facie pre Preotii, Representantii poporului, si Antistele comunale, au incheiatu, si subscrisu unu protocolu, prin care sau hotaritu infiintiarea unei Scóle céntrale, in midiloculu aceloru comune, adeca: in Lupsi'a—satu, sau satoritu, si midilócele din care se se sustiena acea Scóla; apoi tóte documintele acestui actu, sau substernutu spre mai inalta aplacidare. Unde au ajunsu inse tóte acelea, scie Dumnedieu, ca pana astadi, n'au mai urmatu nici unu resultatu. — Vei dice inse, ca trebuia lucrulu revadiutu, si urgatu, asia este, — inse ce resultatu erá se a—sceptu, candu diregatoriile constitutionale, inca nici pana astadi, nu suntu deplinu organizate si satorite. Ve întrebu acumu, ca devina e la acest'a Inspectorulu de scóle bisericescu? Scóle populare sei ca cum e a Dvóstra cea din Campeni esista inse si astadi in Lupsi'a, Sias'a si Hedareu, déca nu scii Dnule Ciurulene, tio spunu eu.

Asemenea sau intemplatu si cu comunele Salcioa de susu si jiosu, aici inca la anulu 1859, in facia locului, pre demnulu de lauda c. r. Consiliariu de Scóle D. Dr. Pavelu Vasiciu, insocitu de Inspectorulu bisericescu, pusera in lucrare cele debuincióse, pentru infiintiarea unei Scóle centrale, spre simtiebila dorere a nóstra inse, incetendu activitatea zelosului nostru barbatu, au incetatu si executarea lucrariilor sale. — (Credemu inse ca prin nesuinti'a cea neobosita a Présfintitului nostru Archipastoriu, si venerabilu Parinte, precumu ne incredintédia innaltu acelasi, prin parintésca ordinaciune de sub N. 657. se va restitui earasi catu curendu in activitatea sa.) Avemu inse scóle populare asia precumu cam suntu pre la noi, si in Salcioa de susu, si in alte comune, dar' dieu nici Scótele nu potu esista pe tóte coltiurile; ca debuinti'a de scóle, e cea mai importanta e adevératu, — debue se scii inse D—le Ciurulene! ca totu lucrulu bunu se face cu incietulu, cá si otielulu.

Acumu 'mi ieu voie a Te întreb'a si eu D—le Ciurulene! ca in Offenbai'a dumneavóstra, unde te numeri si insuti, cá conducatoriu de poporu, cate scóle capitale, ori centrale ba si numai simple ati infiintiatu pona acumu? *) Apoi totu cu dreptulu celunedisputaveru alu Domniei Tale te întrebu mai departe, ca greco—catolicii dumitale, a caroru credintia o marturisesci si insuti, cate scóle centrale au prin cerculu Lupsei, si mai in josu pe valea Ariesiului? vedi Domnule Ciurulene! ai vadiutu tiandar'a in ochiulu altuia, si bern'a din ochiulu dumitale nu o vediusi.

Nu negamu, ca treab'a scóleloru in tienutulu Lupsei sta reu. Daru dane voie se te întrebamu D. Ciurulene, óre numai aci sta ea reu? óre numai inspestorulu de scóle tractualu alu acestuia tienutu pórtia peccatulu acest'a? déca vrei se'lu atribui lui? Ce scóle suntu in tractulu Campeniloru si celorulalte, si cumu de scapara aceste din ochii cei ageri ai Dtale? Scimu din „Tel. rom.“ ca si la Offenbai'a, si la Campeni se facura protocóle in timpii cei mai noi cu multe encomii martie, si care e resultatulu pana astadi nimic'a alt'a decatu protocolulu adeca liter'a mórtal! Déca Dta vorbeai fara patima adevेरulu, éra nu cá se intuneci numai activitatea inspestorului de scóla tractualu alu Lupsei, atunci aceste tóte nu puteau remané afara din censur'a dibaciului condeiu alu Dtale. Daru fiindu ca alt'a ti'a fostu scopulu, se ne erti, déca iti vomu mai dice odata: Fatiarnice, scóte mai intaiu barn'a din ochinlu Teu, apoi vei poté scóte sterculu din ochiulu fratelui teu!

D. Corespondinte Ciuruleanu, nu se multiemesce cu a—

*) Noua ni se pare ca D. corespondinte nu deosebesce între scólele capitali si centrali. Noi numimu scóle capitale acelea, unde invetiamentulu popularu se preda într'o mai mare intindere si într'unu numeru oteritu de clase sau despartieminte; eara scoale centrale acelea, care saru face cu puterile mai multoru comune de un'a si aceea religiune într'unu locu potrivit, candu aceste de sine singure nu aru fi in stare asiface si sustiené fiascecare scóla sa.

cestea, ci la finea articolului seu, poftesce pre Pré St. Archiepiscopului, a lua alte mesuri mai serioase, in asemenea cazuri. — Noi din pertiene, 'ti vestimu D. Ciurulene ca Pré dem-nulu nostru Archiepiscopiu alu bisericeii ortodoxe, 'si cunósce din destulu chemarea, si referintiele protopopiateloru sale, precumu si neajunsele turmei sale dreptcredincioase, si au facutu totu ce se poté cere dela unu omu pentru inaintarea scoaleloru, inse Dtale si altoru asemenea Dtale nuti pré vine bine a le apretiu dupa cuviintia si pentru aceea te fecusi advocatu de care elu nici au avutu, nici nu are necesitate. —

In fine, Te rugamu D. Ciurulene! a spune consociloru, séu conlucatoriloru companiunei dumatile, ca: la unu caru de óle, ajunge o bata buna“.

In numele mai multoru din Protopopiatulu Lupsiei Ariesianulu.

Cetatea de balta 15 Sept. Resultatulu celu avu adunarea Comitului comitatensu in Cott: Cetatei de balta este urmatoru :

a) In dioa prefipta in 25/13 Sep. adunandune membri Comitului si aristocratii indreptatiti prin instructiune a luá parte la aceast'a adunare, Domnulu Administratoru Puscariu au deschisu adunarea cu o cuventare foarte potrivita, in care s'au disu ca afara de marginile instructiunii guverniale basate pre art. de lege alu 11 a. 1791 nu este iertatu mai nainte ase pertractá alte obiecte afará de celea guberniale; fiindu inse intielesi magiarii a mistificá si involvá rendulu instructiunei si ase abate dela decreteloru guberniale, sau ridicatu Conte Haller Lajos, si a cerutu cuventu, dicandu ca mai nainte de toate se se faca o adresa de multiemire catra Insp. pentru in-senatosarea Maiestatei Sale, care sau si primitu de adunare.

b) lenga acest'a se ridica Conte Betlen Farkas, si partini proiectulu pentru adres'a de multiemire, dicandu, ca scie de securu, ca este iertatu a-si manifestá ori si cine dorintiele sale, si ca este iertatu fie carui'a asi aterne rugarea sa pentru ca aceast'a nu se poate impedeá de niminea si lenga acestu cuventu aterne un'a rugare a magiariloru, cá Comitulu se o ia la desbatere, si se o trimita la Maiestatea S'a Imp, si cetinduse petitiunea, care erá scrisa in detaiu, se vediu, ca ei ceru se li se dee constitutiunea cea mai nainte avuta, si ca pana nu li se vá restitui acést'a constitutiune, ei nu potu a se slobozi la nice o pertractare a decreteloru guberniale, si ca nice le voru luá in consideratiune. In contra acestui'a sau ridicatu Archiepiscopulu Siulutiu si dise, ca si noi voimu o constitutiune catu de liberala, inse nu dupa cea din a. 1848, nice ce'a mai nainte de 1848, ci voimu o constitutiune dupa diplom'a din 20 Oct. 1860 si autografulu de mana catra Conte Rechbergu cu modificatiuni afundu taetoare, mélyen bé ható modositásokkal. —

Acum'a vedindu D. Administratoru ca petitiunea magiariloru sau facutu obiectu de ceartá, prin sunetulu clopotielului au cerutu tacere, si ne au facutu atenti la cetirea si ascultarea decreteloru, dara ungerii cu forti'a voia pertractarea petitiunei loru, caci a primit'o mainainte de cetirea decreteloru, dicandu már Késő azon kereszttől ment, ennek el kel látatni, csak is enuncialja az Administrator Ur. Vedindu Domnulu Administratoru ca e lucru seriusu toate lesendule ca presiedinte, sau facutu silentium si sau cetitu decreteloru, unu decretu au sunatu pentru stricatele case pretoriale si ne ajunsele localitati pentru amploiatu, a 2-lea pentru marimea lefiloru amploiatiloru si restaurarea loru, a 3-a pentru drumulu ferecatu dela Orade'a prin Clusiu si Brasióvu — alu sprjini. —

Fratii magiari sau dechiaratu unanimu prin Conte Betlen Farkas, ca pana nu li se vá restitui constitutiunea, nu potu vorbi nimica, si nici nu vorbescu, pretindu inse, ca petitiunea loru in diua urmatoare se se iee de obiectu de pertractare cu aceast'a la un'a oara dupa amiadi sau inchisu siedinti'a.

In diu'a a 2-a luanduse la consideratiune maestrít'a si la multe intielesuri colorit'a cerere a magiariloru, in care se vede protestulu, unde dicu, ca nu voru face nimica, pana nu li se vá restitui constitutiunea, dandulise resolutiune negativa si verificanduse protocolulu despre afacerile Comitului sau inchisu siedintiele luandune diu'a buna menjunk haza. —

Eu am asternutu un'a petitiune pentru dotarea preotiloru din acestu Comitatu, si provederea loru cu portiuni canonice rugarea sau primitu si pusu la protocolu si venindu lucrulu la desbatere, Conte Betlen Farkas au protestatu in contr'a petitiunei mel, ca daca nu sau pertractatu a magiariloru, nice a noastra se nu se pertracteze, si asi'a a remasu pana la alt'a siedintia.

Fratii magiari totu asi'a au lucratu si prin alte Comitete. —

C e r v i a. De ši protocoalule konferinzelorš din Konstantinopolš dnkš nš sšntš pšvlikate, totššš pšviktadžnele ešite dn „Temes. Zeitung“ se vedš a ši cšvšine. Dečičišnele lor sšntš: 1 Tšrčii dešerť sšvšrviš; 2 Čitadelá se va asekrá, ši adekš prin lšrčireá esplanadelorš, dšept ačeeá o parte a kvartíršlš tšrčeskš ši dšekš sar pšreá pečesarš, ši žnele kase dn kvartíršlš sšrveskš če sar kvšpšra dn končelečere kš rečičišlš sšrveskš sš se demoleze; 3. sš se prestezede despšžšvšre pentš kvacatele perderš dn amše pšrčile, če saš žškt dn žšma pšrdšrš; 4. poarta dš toate garancšle dn pšvšššna Čitadeleí asekrate; 5 o komičišne mlštarš končšťťtoare dn ošičirš pšteršlorš ši aí dnalťeí porđš, prekš ši o komičišne čivšlš če sar hotšř dn parteá dnalťeí porđš ši rečičišlš sšrveskš se vorš dnokni, ka sš žšžločeskš espropřičišneá ši dečičšpareá. 6. Lokšřile dnťřite Sokolš ši Žžica se vorš demolš; 7. tšřimeá pšterškš a garnizoanelorš tšřčesťš dn Beogradš, Fečislam (Kladova) Smederevo ši Šavađ se va rečiče dn proporcššne amesřatš la čea mlš pečesarš devššš. 8. Alš Beš se va dnšřčina a ispšřvškt se poate mlš kvšndš toate dnťřevšřile; 9. Aša prekš este a se sšvšinea o rečšprokš neamestekarš dn končšťťtoareá relačišne are ši toťdeššna dn parteá gšbernatšřlš tšřčeskš a se menčinea o omenšš dnťřšpšre kš rečičišlš sšrveskš; 10 toate koršřile volšntšřlorš se vor dísolvi; 11 statšlš efekťivš aš tšřnelorš de mlšđž sšrvesťš este de a se dnšřđž dšpš o končelečere dnťře dnalťa poartš ši rečičišlš sšrveskš dn amššrate proporcššni dšpš adevšrata tšřvššđž; 12 se asekrzeze sšřšlorš čea mlš gšvšnikš ispšřvšre a tšťšrorš reklamadžšnelor dn Konstantinopolš.

De ačí se vede, prekš žiče „Ost si Vest“ kš tšřčii aš žškt sšřšlar pšmaí o končesšne, hotšřndš adekš eššreá tšřčilorš dn sšvšřvšle Beogradšlš, kvčš demolšreá Žžiceí ši a Sokolšlš are tokmaí atš de pšđšđ valor, kvť ši garancšle pentš asešřata Čitadelš. —; dn kontra sšřšlorš saš pššš ošvšičišni, kare staš dn kontradžere deosevšť kš aktele internacšnale de mlš nainte ši vatšť dn modšlš čelš mlš žlagrantš lečšita Avšonomš a čeršš. Adekš pšvštele 10 ši 11 kare hotšřšskš dšposičišni asešřa koršpšřlorš volšntšřlorš ši aí mlšđžš, če saš rekšnoskvť prin Žšstav ka o aščere a čeršš, ši ašfelšš este trasš dn toťš inšššna porđšš. —

I t a l i a. O skřšoare volantš dela komštetšlš čentrálš italıanš dn Londra vorššte despre stareá presentš a Italıeí dn modšlš žřšťtorš: Repšvlika italıanš, kare dela amezareá eí dn Roma nš a dnčetat a ši sšngšra forťš de rečičišlš loialš, moralš, dšeptš ši dnčelšptš, kšamš ne kredičišni ši provadžš eí četšđđš la lškrš! Če amš vorššť dn nainte kš anš — toate inkšsele pšstre asešřa žneí nevšne sšsteme, kare amenšđž a dnvenšna dn Tšřšš nađššneá kš toate žšššřšle inokřšeí, mlščššneí, mlššřeí, ši a žřšťčeršš de kvšntš, saš žšktš adevšřš dnšřšťtorš. Pšvšđđš la inšamšia dela Aššromonte ši voí veđš tšřvšš sš tšřťřšřšđđš, kš mešřa este plšš, kš prodščššneá kšamš pre toťš italıanšlš la rešššpare. De sedššš ši legššťtorš pšmaí poate ši dn žřšťš voršva. Dn Italıa se ašľ dnkš pšmaí patriočš vavšadžš, karšš aš žřvatš la stšgšlš žšteí ši nedesšřđčšteí repšvličš italıane ši — pšřđťtorš, neimšđđš inšamš, karšš saš vžndšťš pre sšne ši patria lorš čeršš strššne, kare aš tšřššš asešřa čelšš dnťřšš patriotš vande de hođš, karšš aš dnkřkatš žštele italıanš kš žšľ ši křšme. Nađššneá va đšneá asešřa lor žš žšđđš dnšřššatš ši ššekarš italıanš va reklama: „La mšrte kv eí!“ Ššš amšerđe mlš departš adeššndš rečičišlš Šššmontesš dn nainte, žšš rečššřš žššđš de pečate, če leá komššš dela anšlš 1848 pšpš akšma.

FRANČIA. „Monštoršlš“ dn 13/25 Sept. skřš: Čestššneá romanš sa žšktš ošvšktšlš polšťšeí; se pare kv skopš a se řače kvšnoskvte sššščele dnšřratšlš, a provoka o dnšpškareá a S. pšřšnte kš Italıa. — „Monštoršlš“ pšvšlš a tšššřatš ačestora žřšťtoarele dokšmente: O skřšoare a dnšpšratšlš kvťřš Tšvenel dn 20 Mašš 1862, kare aratš pečesšitateá žneí polšťš de dnšpškare, žšndš kš propššne o komšvšnađššne kš žřšťtoarele baze: Paša va lšsa sš kadš vavšřera, kare dn desparte de Italıa, ši Italıa va da garancšle čeršte pentšřš independššna pašš. Prin ačesta komšvšnađššne se va žšššne inđoťš skopš, đššndš ne paša ka Domšš la sšne akasš, dn vřeme če ešľ lasš eš kadš vavšřera,

каре астъї деспъреште статялѣ вѣсеріческѣ де чеалатѣ Італіѣ. Ка дѣсъ папа съ фіе Домнѣ, тревѣ съ фіе independentѣ шї пѣтереа лѣ рекъпоакѣтъ де сѣдії дїн вѣпъ воїѣ.

Е де спертѣ, къ ачаеста аша ва фї, деакъ Італіа се ва обліга дѣаїнта Франціѣ, а рекъпоаште статялѣ вѣсеріческѣ шї деакъ Папа дѣторкѣндѣсе дела веکیلѣ традиціонї ва рекъпоаште прївїлеціїле мѣнїпалїтатеї шї але провинцілорѣ астѣлїѣ, ка ачестѣ съ се administréze de sine. Скрїсоа-реа дѣкеїе зїкѣндѣ, къ пѣсѣнтѣ злїтатѣ, дар дѣсъ ваза вѣї політїче, каре дѣпъратѣлѣ тревѣ съ се сілѣскѣ аї да препондеранѣъ прїп сватѣрї неїтересате шї прїп інѣлїнѣъ ледїтїмѣ.

О потѣ а лѣї Тѣвенел кѣтрѣ Лавалет дїн 30 Маїѣ 1862 каре констатѣъ, къ дѣпъратѣл пѣ аѣ лѣсатѣ не кабинетѣл дїн Тѣрїнѣ нїчї одатѣ съ сперѣзе къ Рома ар потеа фї капїтаа Італїѣ. Тоатѣ декїараціѣне Франціѣ аѣ арѣтатѣ о вѣртоа-своїнѣъ, а реѣїнеа папѣї стателе пресентеале салѣ. Шї арап-деаментѣ къ пѣтїнѣъ ар фї: сѣсїїперѣа терїторїалї статялї кво; Італїа сар лѣса де претенсіѣнеле салѣ асѣпра Ромѣї шї сар деобліга а респекта терїторїалї папалї. Д-та веї дѣ пѣрѣтшї, зїче маї департе ачѣста потѣ, проїектѣл ачѣста кардї-палѣлї Антонелї. Ачѣстѣ проїектѣ пѣ арѣ нїмїк аменїнѣ-торїѣ; Д-та дѣсъ аї сїї даї а прїченѣ, къ дѣкъ се ворѣ пѣне неконтентїѣ дѣ дѣм теорїеле немішкѣрїї, Франціа ар фї сі-лїтѣ, апѣрѣндѣ пре кът се поате интереселе С. сказѣлѣ, а ешї дїнтрѣ сїтѣаціѣне, а кѣреї прѣлѣпїре песте орешкаре тїмпѣ ал політїчеї салѣ ар да о дїрекціѣне фалѣ. Респѣнѣлї лѣї Ла-валетѣ дїн 24 Ізніѣ араѣ къ кардїналѣ Антонелї са опѣсѣ фїекѣреї ідеѣ де трасакціѣне шї а прїмїтѣ проїектѣл къ о хо-тѣрѣтѣ негарѣ.

Но тї де Дїверсе.

— Дѣ Академеїа ч. р. іспїдікѣ дїн Сїбіїѣ ворѣ дѣченѣ прѣлѣцѣрїле дѣ 6 Октомѣре, к. н.

— „Kol. Közl.“ скрїе дѣпъ шї телеграмѣ дїн Дева. Ше-дїнѣа Комїтетѣлї Комїтатенѣ са дїсолвїтѣ, телеграмѣл маї зїче: „къ ромѣнїї шї маїарїї аѣ фостѣ де зна опїнїѣ“ — Ної дѣсъ дѣтрѣвѣтѣ, къ каре ромѣнї, фїндѣ къ шїмѣ, къ дої фѣсерѣ шѣршї дїн каталог, шї каре е ачѣса опїнїѣне?

— Дѣ Алїїна дѣкъ а фостѣ фокѣ дѣ поаптеа дїн 8 сѣре 9 Сентем. шї аѣ арс о жїрадѣ де наїе шї патѣрѣ клѣдїрї еко-номїче.

— D. Катехет дела Дїмнасіа де стат Петѣрѣ Дечеїѣ, есте стрѣмѣтат де адмїнїстратор парохїал ла Сїгошарѣ.

— Ратацїї а авѣтѣ шї дїскѣрсѣ лѣнѣ къ прїнѣлї Наполеон каре се аѣл дѣ Тѣрїн, ачѣстѣ де пре зрѣтѣ а прїмїтѣ шї пре чеїалатїї мїнїстрїї.

— Дѣ прївїнѣа кѣрїї де асїсе, каре се жѣдече пре Га-рївалдї, пѣ са хотѣрѣтѣ дѣкъ нїмїка, фїндѣ къ се паскѣ скрѣпѣлосїтѣъї асѣпра прочѣдѣреї, прїп каре кѣртеа де кас-аціѣне неаполїтанѣ а делегат пре чеа дїн Мїланѣ ла хотѣрѣреа кѣрїї де асїсе.

— Дѣ поаптеа дїн 17 шї 18 Сеп. к. н. саѣ кълкатѣ маї шїлте касе дѣ Тѣрїн шї саѣ арестат персоанѣ. Ламар-тора а телеграфїтѣ лѣї Ратацїї, къ се пѣндеште асѣпра вїѣцїї лѣї Наполеон, Вїктор Еманїл шї Ратацїї. Де атѣнчї Ра-тацїї пѣ се маї араѣ сїнѣрѣ.

— Контеле Зомоскї се трактезе къ тоатѣ превѣпїреа дѣ Петерсѣвѣргѣ. Авѣнѣцїѣ дѣсъ пѣ а авѣтѣ дѣкъ ла дѣпѣрѣ-вѣлѣ, къчї есте дѣсѣ ла серварѣа мїленѣлї дела зрїреа дѣ-пѣрѣдїѣї рѣсештї ла Новогородѣ.

— Дїн Раѣса се скрїе дѣ 23 Сеп. к. н. Лѣка Вѣкаловїч а венїтѣ ерї аїчеа, шї са сѣпѣо дѣскрїс дѣ намеле тѣтѣ-порѣ дїстрїктелорѣ рескѣлатѣ дїн Херѣеговїна гѣвернаторѣлї тѣрческѣ Кѣршїд паша, че ера аколо, ачѣстѣ де пре зрѣтѣ а датѣ о деплїкѣ амнестїѣ шї а депѣмїтѣ не Вѣкаловїчѣ де Бїмѣаша песте 500 пандѣрї, каре се ворѣ аѣце де ел дѣсѣшї сѣре дїперѣа лїнїштеї дїнтрѣ крѣштїнї.

40—3

CONCURSU.

La scól'a populare, romana, ortodoxa din Bacifalu, Districtulu Brasiovului, se cere unu Invetiatoriu primariu si nnu adjunctu.

Salariulu anuale pentru Invetiatoriu primariu este 210 f. v. a. si cuartiru naturale; ér pentru adjunctu 105 f. v. a. Predisulu salariu se primesce regulatu la sfarsitul fia carei luni dela Diregatori'a comunale pe langa infacisieria cuitantiilor timbrate.

Pentru aceste posturi vacante se deschide concursu pana la 15 Septembrie a. c. st. v.

Dreptu aceea ori care doresce a concurá pentru unu postu séu altu la scól'a susu numita are a trimite in Brasiovulu la Prea On. Domnu Ioann Popasu, Protopopulu I-ıu alu Brasiovului, pe langa petitiune timbrata cu 50 x. v. a.

1. Atestatu ca au absolvatu cu purtare buna si cu sporiu de clas'a I-a

gimnasiulu micu si cursulu pedagogicu din Sibiu, séu celu putinu gimnasiulu micu.

2. Atestatu de botezu, ca e de confesiunea greco orientale; si in sfarsitu.

3. Atestatu de purtare politica; si acestea pana la susu prefiptulu terminu spre a se puté asterne cei alesi din concurenti Escelentiei Sale, Prea Santitului Episcopu alu Bisericeї ortodoxe, pentru parintésca intarire.

Bacifalu 30 Augustu 1862. Representantii comunei bisericesci prin Petru Carstocea m. p. Parochu. Dimitrie Irimie m. p. gocimanu.

43—2

Concursu.

Devenindu statiunea de Invatiatoriu comunalu in Mohu in vacantia, pentru intregirea acestii statiuni, se deschide prin aceast'a Concursu, pana la 25 Septembrie a. c.

Cu acésta statiune este impreunatu unu Salariu anuale de 80 fl. v. a. cortelu naturalu, si cinci Stingini de lemne de focu.

Doritorii de a ocupá statiunea aceasta, au a se adresá catra subscrısul in terminulu prefıptu, cu cerere de man'a loru propria si cu urmatórele documente provediuta:

a) Cu atestatu de botezu, si de moralitate.

b) Cu atestatu despre absolvarea cursulu pedagogicu in institutulu diecesanu, si despre alte studii pregatitóre.

c) Se scie cantarile, si tipiculu bisericescu cumu se cuvino.

Sibiu 7 Septembrie 1862.

Inspectorulu scóloru districtuale in Protopopiatulu Tractulu alu 2-lea alu Sibiului.

Ioann Panovicu m. p. Protopopu si Inspector.

45—2

Publicatiune de Concursu

Pentru premiulu literariu de 100 f. v. a. alu Asociatiunei transilvane pentru inaintarea literaturii s. c. l.

Intru intielesulu articul. XIV p. 3. din Siedinti'a III. a adunarii generale din a. c. subscrısul Comitetu publica prin acesta Concursu la premiulu de 100 f. v. a. pentru unu individu romann, carele in cursulu anului va invetiá mai bine art'a stenografica si va dá chiaru in viitórea adunare generala probe despre a sa capacitate si istetime.

Competentii pentru acestu premiu voru avea a se insinúa la Presidiulu Asociatiunei pana la S. Petru a. v. prin o petitiune, in care voru aratá prin atestate, ca au invetiatu acést'a arta, ca vréu se se supuna mai susu aratateї probe, ca suntu romani si ca au purtare buna atatu morala catu si politica.

Sibiu 4 Septembrie 1862 c. n.

Comitetulu Asociatiunei pentru inaintarea literaturii si culturii poporului romanu.

38—3

CONCURSU.

Statiunea de invetiatoriu comunale in Cacov'a au devenitu vacante, pentru a carei invetire se deschide prin acésta Concursu pana in 25 Septembrie a. c.

Cu statiunea acésta este impreunatu unu salariu anuale de 150 fl. v. a. din vistieri'a Bisericeї parochiali, cuartiru naturale si lemne de focu.

Doritorii de a ocupá statiunea acésta, au a se adresá catra subscrısul in terminulu prefıptu cu cerere de man'a loru propria scrise si a documentá:

1. Ca suntu romani de Religi'a dreptumaritóre reseritena cu moralitate nepatata.

2. Cu atestate despre absolvarea cursulu pedagogicu in institutulu diecesanu, si despre alte studii pregatitóre.

3. Cu atestate despre portarea si sporiulu facutu pana acum'a in carier'a invetiatorésca si despre felıulu deprinderii de pana acumu.

4. Se cere neconditionatu sciinti'a cantariloru si a tipiculu bisericescu, despre care concurentii se voru examina.

Sibiu 28 Augustu 1862.

Inspectoratul schololoru District. in Protopopiatulu Tractulu Sibiului I. I. HANNIA Protop. si Inspector

41—3

Concursu.

La scól'a populare, romana, ortodoxa din Cernatu, Districtulu Brasiovului, se cere unu adjunctu cu salariu anuale de 105 f. v. a.

Predisulu salariu se primesce regulatu la sfarsitul fia carei luni dela Diregatori'a comunale pe langa infacisieria cuitantiei timbrate.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pana la 15 Septembrie a. c. st. v.

Dreptu aceea ori care doresce a concurá pentru postulu susu numitu are a trimite in Brasiovulu la Prea On. Domnu Ioann Popasu, Protopopulu I-ıu alu Brasiovului, pe langa petitiune timbrata cu 50 x. v. a.

1. Atestatu ca a absolvatu cu purtare buna si cu sporiu de clas'a I-a gimnasiulu micu si cursulu pedagogicu din Sibiu, séu celu putinu gimnasiulu micu.

2. Atestatu de botezu ca e de confesiunea gr. orientale, si in sfarsitu

3. Atestatu de purtare politica; si acestea pana la susu prefıptulu terminu spre a se puté asterne cei alesi din concurenti Escelentiei Sale Prea Santitului Episcopu alu Bisericeї ortodoxe, pentru parintésca intarire.

Cernatu 30 Augustu 1862. Representantii comunei bisericesci prin

Oprea Verzea m. p. Parochu.

Radu Giuglea m. p. gocimanu.